

Kehityspoliittisen toimikunnan työvaliokunnan kommentti UM:n Kehityspoliittiseen tutkimuslinjaukseen 13.6.2005

Viite: Kommenttipyyntö 13.5.2005

Kehityspoliittinen toimikunta katsoo, että kehitystutkimus on ensiarvoisen tärkeää Suomen kehityspolitiikalle. Sitä tulee lisätä ja tehostaa samalla kun kehityspolitiikan voimavarat ja aktiviteetit lisääntyvät. Toimikunta pitää analyttistä tietoa esimerkiksi johdonmukaisen kehityspolitiikan edistämisessä avainasemassa, ja näkee kehitystutkimuksen yhtenä tapana tuottaa politiikan päätöksenteolle tarvittavaa tietoa. Tämä voi tapahtua sekä tilaustutkimuksen että itsenäisen tutkimuksen avulla.

Toimikunta on KEO:n kanssa samaa mieltä, että tutkimuslinjauksen kaltainen ohjenuora on tarpeen ja kiittää osastoa selkeästä ja hyvin läpimietitystä luonnoksesta. Toimikunta tukee linjauksen perusajatuksia kehitystutkimuksen tukemisesta ja hyödyntämisestä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää tutkimuksen hyödyntämiseen ja käyttäjäystävällisyyteen.

1. Toimikunta yhtyy linjauksen perusnäkemykseen, että kehitystutkimuksen tulee olla poliittikkarelevanttia mutta säilyttää samalla itsenäisyytensä ja kriittisyytensä (s. 4-5). On kuitenkin syytä varovaisuuteen, jos tutkimuksen poliittikkarelevanssi tarkoittaisi sen yhdensuuntaisuutta kehityspolitiikan tavoitteiden kannalta (s. 10). Toimikunnan mielestä tutkimusta ei pidä valjastaa palvelemaan kulloinkin vallalla olevaa kehityspoliittista linjaa vaan tutkimuksen tulee voida tarkastella sitäkin kriittisesti yhteisen tavoitteenasettelun puitteissa.

Linjauksessa painotetaan kehitystutkimuksen hyödynnettävyyden lisäämistä. Toimikunta ymmärtää pyrkimyksen ja tukee sitä linjauksessa esitetyin tavoin, etenkin osaston itse hallinnoiman tilaustutkimuksen osalta (s. 10-11). Toimikunta haluaa muistuttaa, että myös perustietoa tuottava tutkimus voi olla mitä poliittikkarelevantteinta ja sen asema tulee turvata Suomen Akatemian hallinnoiman määrärahan kautta.

2. Toimikunta pitää kehitysmaiden tutkimuskapasiteetin vahvistamista yhtenä kehitystutkimuksen päätehtävänä. Toimikunta tukee linjauksessa ilmoitettua KEO:n suunnitelmaa uudesta rahoitusikkunasta suomalaisten ja kehitysmaalaisten tutkimuslaitosten institutionaaliseen yhteistyöhön. Toimikunta olettaa että tämä sisältää myös yliopistot ja katsoo että tarkoitukseen on varattava riittävä määräraha ja yhteistyöhön on käytävä riittävän pitkällä aikaperspektiivillä. Osana yhteistyötä tulisi olla kehitysmaalaisten jatko-opiskelijoiden koulutus suomalaisten ja kehitysmaalaisten yliopistojen yhteistyönä. Institutionaalisen yhteistyön puitteissa pitäisi myös olla mahdollista lähettää suomalaisia opiskelijoita ja jatko-opiskelijoita kehitysmaihiin. Olennaista on myös huolehtia kehitysmaalaisten tutkijoiden tutkimustulosten tunnetuksi tekemisestä myös suomalaisten yliopistojen ja muiden toimijoiden keskuudessa.

3. Institutionaalisen yhteistyön lisäämisen ohella hankemuotoisen tutkimusyhteistyön tarve on edelleen ilmeinen. Toimikunnan käsityksen mukaan Suomen Akatemian hallinnoimaa, Akatemian ja KEO:n yhteistä tutkimusmäärärahaa tulisi kasvattaa ja se tulisi käyttää lähinnä suurempiin monitieteisiin, kehitysmaiden tutkimuskapasiteettia vahvistaviin hankkeisiin joskin siitä pitäisi voida rahoittaa myös rajatumppia kehitystutkimuksen kannalta perusteltuja tutkimushankkeita.

Kehityspoliittinen toimikunta
Development Policy Committee

4. KEO:n tulisi evaluaatiotoiminnassaan käyttää nykyistä huomattavasti enemmän tutkimuslaitoksia ja tutkijoita - niin suomalaisia kuin kehitysmaalaisiakin.
5. Yhteistyötä UM:n, OPM:n ja CIMO:n kesken on syytä vahvistaa niin yleisen strategian kuin yksittäisten ohjelmien osalta.